

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnstvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 169.

V Ljubljani, v četrtek 26. julija 1900.

Letnik XXVIII.

Zborovanje avstrijske Leonove družbe.

(Izv. poročilo.)

Letos si je izbrala ta vrta, kat. znanostna družba Maribor za letni občni zbor. Na večer, dne 23. t. m. so se zbrali došli gostje v gostilni „nadvojvoda Ivana“. Predsednik krajnega odbora g. dr. Križanič je zborovalce pozdravil. Oziraje se na ime Leonove družbe je rekel, da Leon XIII. sv. oče je zvezda nepremična v vseh premembah in vihratih, družba pa, razsvetljena od te nepremičnice, je zvezda premičnica, ker po svojih pravilih napravlja shode po raznih krajih naše države.

G. predsednik baron Helfert se je iskreno zahvalil gg. Mariborčanom, ki so goste tako prijazno sprejeli.

Preč. vojni škof dr. Belopotocky je v daljšem nagovoru obžaloval, da ni župana blizu, da bi pozdravil družbo, ki ima tako lepe in miroljubive namene.

Dr. Pavlica je pozdravil zborovalce najprej po naročilu prevzornega kardinala knez nadškofa dr. J. Missia. (Burna zahvala). Potem je pozdravil avstrijsko družbo v imenu slovenske Leonove družbe. Leonova družba ima namen v naših breznačelnih časih pospešavati zbrano duha, iskati načela in nove trdne cilje. To je vsakemu narodu potreba, ako hoče vspevati, toliko bolj v Avstriji, kjer smo vsled pomanjkanja misli in načel kakor izgubljeni.

Naš čvrsti slovenski narod hoče živeti, hoče delati in napredovati, da bo njegovo ime častno v Avstriji. Zato pa smo ustanovili družbo resnega mišljenja iz zbranega duha.

Prof. Erhart je napil preljubivemu knez nadškofu dr. Napotniku, dr. Mlakar je pojasnjeval mariborske razmere, prof. dr. Cigoj je pozdravil v osoljenem nagovoru v imenu Korošcev, davk. nadz. Jordan pa v imenu kranjskih udov; Helfert je napil navzočim gospod, v katerih imenu je odgovorila pl. Holzinger iz Gorice. Društvo se je ves čas veselo zabavalo.

V sredo, 24. t. m., ob 1/8 uri je bila v stolnici tiha pontifikalna sv. maša, katero je daroval knez nadškof dr. Napotnik. Med mašo je pel mešan zbor stolne cerkve pod

vodstvom č. g. Hudovernika. Petje je bilo upravninljivo.

Ob 9. uri smo se zbrali v deškem semenišču, kjer se je začelo zborovanje bogoslovsko-filozofske sekcije. Govoril je družb. tajnik dr. Fr. Schindler: znanstveno bogoslovje v Avstriji in njega bodočnost.

Kratko sicer a zelo pregledno je učeni mož naslikal razvoj bogoslovne znanstvenosti in književnosti v obče in posebe še v Avstriji. Bogoslovna veda ni napredovala vspešno z drugimi in je vsled tega zgubila ono moč in veljavo, ki ji pristoji kot kraljici ved. Treba je, da se bogoslovsko učenje razširi in pridobi več delavcev ne samo med profesorji ampak sploh med duhovščino. V ta namen priporoča znanstvene časopise. Treba je pa tudi, da se bogoslovsko učenje vglubi in da se odpove površnosti. Razvoj zahteva med drugim neko važno premembo v učnem načrtu zlasti glede strogih izpitov (rigorozov).

Pri razpravi o tem važnem predmetu je prof. dr. Pavlica izrekel svoje veselje, da so na Dunaju in sicer na samem vseučilišču spoznali, da naš učni načrt slabo služi znanstvenemu napredku. Omenil je svojo razpravo v »Rimskem Katoliku« leta 1892 in na kratko razvil iste misli.

Za razširjanje znanstvenega delovanja je pa treba najti primerno metodo, da se bo bogoslovce in nadarjene duhovnike navajalo na to.

V istem zmislu so govorili dr. Erhart kateri je povdarjal zaupanje v avstrijski episkopat kot stebel znanosti. — Profesor dr. Pajek je v posebno lepih besedah hvalil znanstveno vežbanje mariborskih bogoslovcev in mladih duhovnikov po inicijativi prevzvišenega knezoškola.

Prof. Rössler je razvijal misel, da znanost mora moliti. — Vojni škof dr. Belopotocky je priporočal za označene namene shode bogoslovskih prof.

Tajnik dr. Schindler je bil silno vesel, da so mu vsi gospodje iz srca govorili, ter jim je častil. Treba bo profesorjskih shodov in vežbanja mladih močij zlasti v bogoslovnih. Le po ti poti pridemo do boljših uspehov.

Za tem je zboroval zgodovinski

odsek. Predaval je vrlo lepo prof. dr. Pajek o zgodovini labodske škofije.

Dr. Pogatscher (Tirolec) je predaval o delovanju Leonove družbe v vaticanskem arhivu.

Razprave ni bilo.

Nato je občni zbor odobril račune. Na predlog vojnega škofa Belopotockega je občni zbor z velikim navdušenjem imenoval dva častna člana: knezoškofa dr. Napotnika in dvornega svetnika dr. Zhokkeja na Dunaju.

Občni zbor Leonove družbe v Mariboru se je častno zvršil z večerajšnjim dnevom. Opoldne je presv. gospod knezoškof Mihael Napotnik pogostil prišlece iz tujih krajev. Ob 5. uri je bilo javno slovesno zborovanje v dvorani zgodovinsko znamenitega mariborskega gradu.

Prišlo je mnogo znamenitega občinstva. Občinski zastop sicer ni dobil poguma, da bi bil zastopan, a zato je bilo tem veselejše videti vojaškega poveljnika z mnogimi častniki in lepo število mariborskih dam.

Predsedoval je starina baron Helfert. Prvi je govoril presv. knez in škof dr. Napotnik sam. V krasni vzneseni besedi je dokazoval kulturni pomen Kristusa in njegove cerkve ter izrekel priznanje Leonovi družbi, ki deluje na znanstvenem polju tako pridno in uspešno, da pripelje izobražence h Kristusu. Nato je prečital brzojavko svetemu očetu, na katero je takoj došel ljubezniv odgovor, v katerem daje sveti oče svoj blagoslov navzočim skupščinarjem. Generalni tajnik, dvorni svetnik prelat dr. Schindler je poročal o obširnem literarnem delovanju dunajske Leonove družbe in o načrtih, ki si jih je zasnovala za bodočnost.

Prof. dr. Rössler je predaval zanimivo kulturno zgodovinsko studijo o pesniku Cahariji Wernerju, kateri je po burnem življenju in mnogih zmotah našel slednjič v katoliški cerkvi pokoj svoji duši in na Dunaju deloval z veliko vneto s persom in govorom. Vojaški škof Belopotocky je slednjič v ognjevitom govoru klical navzoče k skupnemu delu za katoliške ideale. Ob 1/8. uri so se skupščinarji sešli pri skupnem banketu v hotelu »nadvojvoda

Ivan«. Med raznimi napitnicami omenjamo govor prof. dr. Gitlbauerja z Dunaja, kateri je nazdravil nemškimi gostom. Povdarjal je, da po katoliških načelih ima vsak narod pravico do obstoja in do kulturnega razvoja. Kot Nemec je izjavil, da oni narodi, ki so v srečnem položaju, da imajo večja sredstva in močnejšo literaturo, ne smejo zatirati slabjših, ampak nasprotno jim morajo kot bratje v Kristusu pomagati, da si tudi oni opomorejo. Kakor so apostoli govorili v vseh jezikih, tako mora tudi prava znanost in omika se razvijati v vseh jezikih. Te besede so bile navdušeno sprejete, in ko se je g. Jordan kot Slovenec zahvalil gostoljubnim mariborskim gospodom za njih ljubeznivi sprejem, so Nemci s Slovenci skupno klicali »živio!« Dr. Medved je slavil Leonovo družbo, ker združuje duhovnike in lajike in razširja one nazore, na katerih je jedino mogoča prava kultura. Gospodična Weidich pl. Holzinger iz Gorice je v imenu učiteljic zahvaljevala družbo za njeno koristno delo. Pesnik in skladatelj Richard pl. Kralik je naglašal pomen družbe za modroslovje in umetnost. Prof. dr. Rössler je klical žensko, naj stopi v zvezo s katoliškimi močmi za krščansko prenosno družbo. Ko so se razhajali gostje, videlo se je, da so prošnji od idealov družbe in da bodo vsi vstrajno delovali za njene namene. Ta skupščina nas je poučila, kdo da je na Štajerskem pravi zastopnik omike in izobrazbe. Nemškoniacionalna gospoda, ki ima vedno polna usta zaničevanja do Slovencev, se je znanstvenemu delu popolnoma odtegnila. Slovenci pa, duhovniki in lajiki, so v obilnem številu se udeležili zborovanja ne le kot poslušatelji, ampak tudi kot govorniki. Ta utis so dobili tudi dunajski znanstveniki. — Prihodnja skupščina avstrijske Leonove družbe bo na Dunaju.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. julija.

Nemško-liberalna sodba o členu 19. državne ustave. V sedanjem času vročega boja mej Slovani in Nemci v Avstriji za priznanje enakopravnosti vsem slovanskim jezikom, oziroma na drugi strani

LISTEK.

Na Záplaz!

(Jos. Lavtizar.)

I.

Zabave dovolj! Domačini so si preganjali dolg popoldne s tem, da so postopali poleg kolodvorov in ocenjevali izletnike. Bil je namreč binkoštni ponedeljek. Na Dovjem, ki je sedaj središče višje turistikke, ugledaš tolpe hribolazcev z običajnimi palicami in nahrbtniki. Nekateri imajo celo »pikel« ali cepin kot znamenje vratolomnega plezanja, da se vlové nanj, ako bi spodrsnilo po kaki opasni pečini. Bržkone se pa le ponašajo ž njim in ga nosijo zaradi lepšega. Ne verujem, da so bili dalj kakor pri Peričniku ali k večjemu v Aljaževi koči. V Lescah vstopi družba Ljubljancanov z velikimi šopi šmarnic v rokah. »Dame« so tožile o slabem vremenu, »gospodje« pa hvalili gostilnico na Bohinjski Bistrici, kjer se dobi juha, meso s prikuho in pečenke s solato za 60 krajce. V loški okolici pride v voz interesantna deklica ter se vsede slučajno poleg mene. Bila

je črno oblečena in nekako resnoba, da smo mislili: umrla sta jej gotovo oče ali mati. Ne meneča se za tovaršijo pregleduje molitveno knjižico in semtertje čita v njej. Slednjič izvemo, da jo sprejmo usmiljene sestre in da kmalu odide v novicijat. Slovo hočeš torej dati svetu, pozabiti celo na-se in darovati svoja lepa mladostna leta ljubezni do bližnjega? Bog te ohrani srečno v vzvišenem poklicu!

Ljubljana! Iz vagonov se usujejo potniki in vratarja imata v drenju mnogo opravka, da dobita vozne liste nazaj. Vprašam več znancev, do katere postaje se je treba peljati, da grem odtod na Záplaz. Toda živa duša ne ve odgovora in tudi železniškim uradnikom je ime neznano. Záplaz seve ni Brezje, toda toliko krajevne znanosti sem prisojal vsaj enemu izmed tolikega števila. Slednjič ogovorim čakajoče dolenjskega vlaka: »Ali je kdo doma blizu Trebnja?«

Tedaj se odzove starikava ženica: »Jaz sem iz Mirne Peči; kjer so Bergant, gosp. Valentin Bergant za župnika.«

»A dobro, z gospodom sva znana že veliko let. Povejte mi torej, prosim, do ka-

tere postaje naj se peljem, da pridem na Záplaz? Jutri je tam velik shod in rad bi bil navzoč.«

»I nu, to pa lahko povem. Vzemite karto do Šentlovenca ali do Velike Loke. Od tu naprej je še eno uro do Čateža, od Čateža pa dobro četrtinko, saj bote videli na hribu cerkev, ki ima tri stolpe.«

»Hvala, da ste povedali.«

Vozni listek vzamem do Šentlovenca in kmalu potem kroži vlak ob jugo-vzhodni periferiji mesta ter nas pritira čez Ljubljano in kanal do postaje blizu Kurje Vasi. Nerač sicer, a povem vendar, da se peljem danes prvič po tej progi, zato me je zanimala toliko bolj. Samo ta grozni naliv, saj veste, kako je deževalo binkoštni ponedeljek proti večeru. Ob okna bijejo debele kaplje, precejajoč se doli po šipah, da se kar nič ne vidi skozi. Ne ostane družega kakor razgled po sopotnikih, ki so napolnili prostor. Da se pelješ na Dolenjsko, pové ti ljudska govornica, katere niso vajena gorenjska ušesa.

Čveterica fantov se pogovarja, kako mora biti takrat »čudno«, ko trčita dva vlaka skupaj. Najmlajši se mi je zdel tudi najbolj

nedolžen, trdil je namreč, da to ni nič posebnega: stroja priletita eden proti drugemu in se morebiti nekoliko poškodujeta, vlaka se ustavita, pa je vse. Take pojme je imel mladič v glavi, toda oni trije so mu dokazovali z zgledi, da se zgodi lahko še kaj hujšega. Moja sosedja je preštevila denar in prepevala, kakor bi bila doma. V roki je vrtela svetli srebrnjak, novi »sinfara«, ker ga vidi danes menda prvič. Rad bi bil začel pogovor z mladim frančiškanom — ne vem, ali je bil pater ali frater — toda zrl je tako zamišljeno, kakor bi bil vtopljen, zato ga nisem hotel motiti.

Na postaji Grosuplje odide več ljudi v drug vlak, ki je popelje v ribniško dolino, mi pa čakamo, kedaj se poljubi utrjeni lokomotivi, da odrinemo po naši progi dalje. A dolgo ni bilo rešitve. Rekli so, da ima vlak iz Novega Mesta veliko zamudo; v tem času bi bili lahko prevozili precejšnjo daljavo in se srečali ž njim na kaki drugi postaji, toda prav tu smo morali čakati nanj. Davno je že odzvonilo v bližnji cerkvi angeljevo češčenje, ko pripiha zakasnelec in se začnemo zopet pomikati naprej.

za uvedbo nemščine kot jedinega državnega jezika, je bila dosedaj Slovanom tolaživna vsaj določba člena 19 drž. osnovnega zakona, ki zagotavlja enake pravice vsem avstrijskim narodom. Na te določbe so se slovanski zastopniki vedno in po vsej pravici sklicavali ter imeli pri osrednji vladi vsaj toliko uspeha, da vlade dosedaj vsaj načelno niso kršile te določbe, akoravno se je na tistem zgodilo marsikaj, kar se prav malo ujema z določilom omenjenega člena. Sedaj se je pa nekdo oglašil v dunajski »N. Fr. Presse«, ki v sredini številke dokazuje, kritikujoč češko spomenico radi jezikovnega zakona, da člen 19 sploh ne tvori nobenega pozitivnega prava, marveč določa le smer, v kateri naj se v bodoče giblje zakonodaja z ozirom na jezikovno vprašanje. Treba je, pravi člankar vitez Grimm, še izvršilnih zakonov, ki bodo podrobneje pojasnili pota, ki jih mora hoditi vlada v narodnostnem vprašanju, in tu se bo moralo ustreči nemškimi zahtevam. — Ta izjava je naravnost predrzna. Dandanes ve že vsak vrabec na strehi, da člen 19 zagotavlja vsem avstrijskim narodom popolno enakopravnost, in pušča le odprto pot, po kateri naj se to dejanjski izvede. Tega vendar razun zagrizenega Nemca nihče ne more zanikati.

Obnoveitev parlamentarne desnice

je predmet, s katerim se peča vse češko, poljsko in nemško katoliško časopisje. Češki listi se pečajo pred vsem s pogoji poslanca dr. Ebenhocha, pod katerimi je voljna katol. ljudska stranka stopiti zopet v zvezo z Mladočehi. Neki češki poslanec piše, da pogoji kot taki sicer še niso vsprejemljivi, vendar je pa opravičena nada, da stranka še ni izgovorila zadnje besede. Zadovoljni bodo njeni krogi bržkone že s tem, da Čehi opuste obstrukcijo. Seveda se to ne more poprej zgoditi, dokler Čehi ne dobe od vlade primerne zadoščenja. Na to pa naj sedaj posebno deluje vodstvo katoliške ljudske stranke pri vladi, ker bo s tem ustrezno ne samo Čehom, marveč vsem avstrijskim narodom, ki komaj čakajo, da se v parlamentu prične z rednim delom. — Popolno iste misli izražajo »N. Tir. Stimmen«, v katerih nekdo dokazuje, da je združitev s Čehi potrebno za vsak slučaj, in sicer vsaj tako dolgo, dokler se ne reši jezikovno vprašanje in najnujnejše državne potrebe. Potem se pa itak bržkone spremeni parlamentarna konstelacija in našli se bodo vsi pravi prijatelji enakopravnosti in avtonomije, mej katere dopisnik prišteva že tudi kršč.-soc. — Čehi se v svojih glasilih še ne strinjajo povsem s temi nasveti, ker pravijo, da ne morejo vsprejemati pogojev, ker še niso premagani, in hočejo prej garancij, toda narod sam pa v precejšnji večini že hrepeni po normalnih razmerah.

Novo srbsko ministerstvo je sedaj definitivno sestavljeno po volji kralja Aleksandra in baje tudi srbskega naroda, a proti volji razkralja Milana, ki je zbog tega odložil potovanje v Srbijo za nedoločen čas ali pa za vedno. Novi kabinet se je včeraj tako-le sestavil: Aleksa Jovanović, bivši predsednik prizivnega sodišča, je prevzel predsedstvo in zunanje zadeve; Lazar Popović, dosedaj sodnik pri kasacijskem dvoru, je postal minister za notranje stvari; Nasta Antonović, sekcijiski načelnik v notranjem ministerstvu, je prevzel pravosodje; Aleksa Popović, bivši sekcijiski načelnik v trgovinskem ministerstvu, finance; polkovnik Andrej Jovanović javne zgradbe; Dušan Spasić, sekcijiski načelnik v trgovinskem ministerstvu, trgovino; odvetnik Pavl Marinković nauk; vojno je pa prevzel, kot smo že omenili, podpolkovnik Milo Vasić, pribočnik kralja Aleksandra. — Dva izmed novih mož sta častnika, ostali so uradniki, vsi pa so baje strogo neutralni in ne pripadajo nobeni politični stranki. Kako bo sodil narod o novem kabinetu, sedaj še ni dognano, gotovo pa je, da Milan z njim ni zadovoljen, ker v njem ni nobenega njegovih privrženec.

Amnestija v Srbiji. Prvi čin kralja Aleksandra ob nastopu vlade Jovanovičevega kabineta je precej ugodno vplival na srbsko prebivalstvo. Kralj je s posebnim ukazom pomilostil vse politične kaznjence, izjemši one, ki so se direktno udeležili napada na razkralja Milana, o katerih je menda Aleksander prepričan, da so res zagrešili to, kar se jim podtika. Vendar se je kralj Aleksan-

der spomnil tudi teh mož. Nikoli Vojakoviču in Timiču, ki sta bila radi soudeležbe pri napadu obsojena v 20letno ječo, je odpustil 10 let, svečeniku Giuliju in stotniku Parčeviću je spremenil 20letno ječo v 3letni zapor. Tavšanovičeva kazen je spremenjena v 3letni zapor. Vsi ostali so popolno oproščeni. Mej temi sta tudi bivša ministra Vasić in Milanović. Milan je dobil s tem činom pravično zadostilo za svoje paševanje.

Izgube angležev v Južni Afriki.

Pred nekaj dnevi je izšel oficijelen izkaz o izgubah angleške armade v sedanji vojski z Buri, ki je segal menda do konca junija, in iz katerega se je dalo posneti, da iznašajo vse izgube, vsled ranjenja ali bolezni za vojsko nesposobni vojaki, blizu 80.000 mož. V angleškem časopisju se tej trditvi ni ugovarjalo, ker je spoznalo, kaj je resnica in kaj ne in že naprej slutiti, kaj vse še pride. Ne tako pa dunajska »Informacija«, ki pravi, da more samo kak bedak verjeti tem poročilom. List seveda lahko simpatizuje z Angleži kolikor hoče, a toliko pravičen bi pa moral biti tudi napram po krivici in nasilstvu zatiranim Burom, da bi ne pisal, da so Angleži izgubili dosedaj le okroglo 22.000 mož. Saj je samo v bolnicah v Bloemfonteinu umrlo na dan po 40—50, da tudi 100 mož.

Dopisi.

Vrhnika, 23. julija. Pomenljiv je bil za Vrhniko dan 22. julija. Ljubljansko »katol. politično društvo« je priredilo ta dan v »Katoliškem domu« pripravljavni shod za letošnji II. katoliški shod. Iz Ljubljane sta v ta namen prihitela gg. dr. Šusteršič in dr. Krek, da ljudstvu poročata o važnih političnih in gospodarskih zadevah našega naroda. Ljudstvo se je v obilnem številu zbralo po krščanskem nauku na vrtu »Kat. doma« ki je bil za to priliko lepo okrašen. Kipa sv. očeta Leona XIII. in cesarja Franca Jožefa I. na okrašenem govorniškem odru sta pričala vsakemu udeležencu takoj prvi hip, da se obhaja prava, resna slovesnost, ki naj krepki, poživi verskega in domovinskega duha. Žal, da je takoj ob začetku začelo deževati in se zborovanje vsled tega ni moglo vršiti na vrtu, marveč v dvorani. A ljudstvo je navzlic silni vročini vztrajalo do konca in pazljivo poslušalo zanimive govore.

G. Stanonik iz Horjula je po govorih vzpodbujal in kratkih, a jedrnatih besedah navzoče, naj se tudi na Vrhniki že skoraj ustanovi Rajfeizenova posojilnica, ki je kar največjega pomena za vsak kraj.

Na predlog kapelana Bernika so bile na to enoglasno vsprejete sledeče resolucije: Zborovalci na shodu »kat. pol. društva na Vrhniki« 1. izrekajo najglobljejo udanost, sinovsko ljubezen in neomejeno zvestobo sv. očetu Leonu XIII. kot vidnemu namestniku Kristusovemu in svojemu apostolskemu knezoškofu Ant. Bonaventuri ter obsojajo strastno gonjo nasprotnikov proti njegovemu blagemu, sreči naroda namenjenemu delovanju; 2. izrekajo najglobljejo udanost in zvestobo svojemu ljubljensku cesarju Francu Jožefu I., ter mu čestitajo k njegovi 70let. z željo, da ga Bog ohrani še mnogo let Avstriji v slavo; 3. obžalujejo žalostne razmere v naši domovini, ostudno protiversko pisarjenje »Slov. Naroda« in drugih sorodnih mu listov, obsojajo žalostne razmere v dež. zboru in drugih javnih zastopih vsled ene glasovite nemške slovenske zveze, in z veseljem priznavajo pomen in potrebo II. kat. shoda ter želijo, naj bi se ravno po njem očistilo politično in gospodarsko obzorje našega naroda, ter mu po njem zasvetila zarja boljše bodočnosti.

Dekan Gantar se nato v vznesenih besedah zahvali imenom vseh zborovalcev gg. govornikom na tako vnetih prepričevalnih besedah, ter želi, da bi one rodile pri vseh poslušalcih obilnih, trajnih sadov. Pozivlje vse navzoče, naj sv. očetu Leonu XIII., cesarju Francu Jožefu I. in obema gg. govornikom zakličejo navdušeni: Živio! Z željo, da se Vrhnika kar v najobilnejšem številu udeleži II. kat. shoda v Ljubljani, zaključijo dr. Šusteršič to zanimivo zborovanje.

A tudi po zborovanju še je ostalo precej mož skupaj in so se razgovarjali o tem in onem, kar so slišali na shodu. In kar je najvažnejše, zbrali so se takoj tedaj k dru-

gemu ustanovnemu zborovanju glede Rajfeizenove posojilnice. Volili so takoj 10 odbornikov in 5 nadzornikov z g. dekanom na čelu. Upamo, da bo šla stvar hitro naprej in bo nova posojilnica začela čim preje poslovati. To je pač najboljši dokaz, da to zborovanje ni bilo brez — sadu!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. julija.

Osebnosti.

Deželne vlade koncipist Oton Merk je pridelen okr. glavarstvu v Črnomlju, konceptni praktikant P. Svetec okr. glavarstvu v Postojni, — Č. g. Karol Hofer, župnik na Čatežu, je po 47letnem službovanju na svojo prošnjo umirovljen. — Umirovljen je poštni kontrolor Fr. Matiašič v Mariboru.

Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji. Č. g. Frančišek Birk, korni vikarij in stolni kapelan v Ljubljani, vstopi v misijonsko kongregacijo sv. Vincencija Pavlanskega. Na njegovo mesto pride č. g. Janez Kalan, kapelan v Kamniku. V Kamniku pride č. g. Henrik Povše, kapelan v Žužemberku. Č. g. Peter Mohar, kapelan v Rovtahu, pride v Črmošnjice. Nameščena sta č. g. Evgen Legat, novomašnik, kot kapelan v Žužemberku, in č. gospod Štefan Trškan kot kapelan v Št. Petru pri Novem Mestu.

Vincencijeva družba v Ljubljani, ki že skoraj četrt stoletja blagodejno dela na Kranjskem, je imela občni zbor 19. t. m. v god svojega pokrovitelja sv. Vincencija Pavljana. Zjutraj ob šestih je bila v Marijanišču sveta maša s skupnim obhajilom za družbenike in za podpirane uboge; popoldne ob šestih pa je bilo zborovanje štirih konferenc pod predsedstvom gospoda stolnega dekana Andreja Zamejca, ki jim je izrekel zahvalo za uspešno delovanje krščanski dobrotelnosti v prid ter jim je naznanil, da je bil predsednik prve konference sv. Nikolaja gospod Janez Roeger st., trgovec in posestnik, izvoljen v višji upravni svet za Avstrijsko na Dunaju. Na to je poročal gosp. Roeger skoraj eno uro o delavnosti dobrotelnih društev na Avstrijskem, v katerih so duhovski in deželski gospodje kot delavni udje; povdarjal je, kako potrebno je, da vsa dobrotelna društva vzajemno delajo na katoliškem stališču in v patrijotičnem duhu v prid otrokom, mladini in družinam, ubogim in bolnikom. Vsi so zvesto poslušali poročevalca in se mu je tudi zahvala izrekla. V imenu tretje konference Marijinega Oznanjenja je poročal nje predsednik, tovarnar g. Karol Pollak, in v imenu četrte konference sv. Petra nje predsednik preč. gospod kanonik dr. Frančišek Lampš o dogodkih svoje konference, in gospod Karol Lahajner, posestnik, podpredsednik druge konference sv. Jakoba, je naznanil bolezen predsednika prečastitega gospoda kanonika in mestnega župnika Janeza Rozmana. Vrhovni predsednik ga je priporočil v molitev in je še vsem prigovarjal, da naj tudi v prihodnje goreče delajo in oskrbujejo uboge, zlasti družine, v katoliškem in patrijotičnem duhu. Dobrotnikom se je zahvalil za podporo in jih prosil še nadaljne podpore. Sklenil se je zbor z molitvijo za delavne in podpiralne dobrotnike. Imena in darila dobrotnikov se vsako leto naznanjajo v društvenem poročilu. — Želeti je, da bi se občnih zborov Vincencijeve družbe udeleževali tudi nedruštveniki.

Hrvatje v Kamniku. Iz Kamnika nam piše hrvatski letovodja: V ponedeljek je »Slov. Narod« objavil notico iz Kamnika, v kateri prigovarja Hrvatom, naj ne posezajo v kranjske politične razmere. Mi hrvatski gostje bi se na to niti ne ozirali, ko bi nam dopisnik uprav surovo ne predbacival, »da na breztakten, za liberalce žaljiv način agitiramo zoper Slovenski Narod«. Na to odgovarjamo, da »Narod« nima pravice govoriti o »breztaktnosti«, ker sam nima nobenega takta, o čemer priča surova ona notica o Hrvatih. Priznamo, da smo kritikovali pisavo »Slov. Naroda«. A isti, ki je »Narod« imenoval »S... blatte«, ni bil Hrvat, ampak liberalen Slovenec. To naj si »Narod« zapomni. Ako pa se »Narod« boji kritike, potem naj neha izhajati ali pa naj pametneje in dostojneje piše. Ako neha izhajati, bi to bila samo korist za pošteno slovensko ljudstvo. O hr-

vatskem klerikalstvu »Narod« nima niti pojma. In če »Narod« misli, da nimamo pravice posezati v kranjske politične razmere, potem ga vprašamo jednostavno: S katero pravico pa »Narod« posega v hrvatske odnošaje? Nedavno je čudnim načinom pisal o katoliškem shodu v Zagrebu. Ali je to liberalno? »Narode«, kje ti je doslednost? Besede: »Za danes naj to zadostuje; če bo treba, povemo še kaj« — je otročja grožnja. Ali mislite, da se mi Hrvatje bojimo »Narodove« črčkarije? Ludo! Naj »Narod« miruje, ako sam želi mira. Sicer pa je nam na čast, ako nas napada takov list, kakor je »Narod«. A doma znali bomo povedati, kako »fini takt« ima »Narod«. Hrvatska pri-slovica kaže: »Najprije speci, a onda reci«. To bi priporočali tudi »Narodu«. Naj se namreč najpreje osvedoči, kaj in kako Hrvat govore, a onda naj lepim načinom izjavi svoje mnenje. Tako ne bode brez vsakega povoda nazival nas »breztaktni«.

Kdo laže? Pod tem naslovom je »Sl. Narod« v soboto trdil, da sta g. župan Ant. Belec in g. župnik Gregor Malovrh napeljala občinski odbor, da je v svoji seji dne 1. julija t. l. sklenil prositi, naj se g. nadučitelj Žirovnik prestavi iz Št. Vida. Dalje je trdil, da tega občinski odborniki v seji niso sklenili in torej takega zapisnika tudi ne podpisali. »Ker pa zapisnik seje ni bil prebran — piše »Narod« — je čisto lahko mogoče, da so občinski odborniki, zaupajoč na županovo in župnikovo poštenost, podpisali lažnjiv zapisnik, kjer je bilo napisano nekaj, česar obč. odbor niti sklenil ni. Ker pa bi neradi mislili in kaj se le rekli, da sta g. župnik in g. župan sleparila obč. odbornike, vprašamo za danes samo to: Vi dva, uradna čuvaja javnega reda in lepih čednostij, gg. župan in župnik šentviška, povejta nam, kdo laže? — Včeraj pa je »Narod« objavil popravek občinskega zastopa v Št. Vidu, ki pravi: »Resnica je sledeča: V seji dne 2. julija 1900 je obč. odbor šentviški v navzočnosti župana in 18 odbornikov enoglasno storil sledeči sklep: »Obč. odbor naroča g. županu, naj nemudoma stori v imenu občine vse potrebne korake, da se nadučitelj g. Janko Žirovnik iz Št. Vida prestavi«. Inicijativa za ta sklep je prišla izmed navzočih kmetskih odbornikov, ki so svoj predlog stvarno utemeljevali. Župan A. Belec in ravno tako g. župnik G. Malovrh nista posegla popolnoma nič v debato, ne za predlog in ne nasprotno. Župan Belec je samo opozoril obč. odbornike, da naj dobro pomislijo, predno kaj sklenejo, ker se gre za važno zadevo. Toda navzoči odborniki so odločno vstrajali pri svojem predlogu, in ko ga je župan dal na glasovanje, so predlogu enoglasno pritrdili. Soglasni sklep obč. odbora se je tako, kakor je bil storjen, sprejel v zapisnik, kojega so vsi navzoči odborniki podpisali! — To je nov dokaz, kako zanesljivi so mnogi »Narodovi« dopisniki. Prejeli pa smo tudi »izjavo«, ki jo je podpisalo 40 mater in gospodin iz Dravelj. V tej izjavi odločno protestujejo, da se jim »Narod« pošilja po vasi in priporoča celo otrokom, ter obsojajo tako malopridnost. Pregovor pravi: Kdor išče, ta najde. To naj si zapomni dotičnik.

Isterski deželni zbor ima danes zopet sejo. Na dnevnem redu je predlog deželnega odbora o zboljšanju stališča občinskih uradnikov in predlog o izpremembi zakona glede daca na špirit in pivo. Slovanski poslanci so tudi danes izostali, ker je pač preveliko žaljenje isterskih Slovanov, da je službeni vladni list »L'Osservatore triestino« prinesel cesarski patent, ki je sklical isterski deželni zbor, le v italijanskem jeziku.

Pogreb č. g. kateheta R. Merčuna včeraj popol. je bil jako lep. Vodil ga je preč. g. stolni kanonik in dekan I. Sušnik, udeležili so se ga mej drugimi magistratni ravnatelj Vončina s člani mestnega šolskega sveta, stolni dekan Zamejca, gen. vikarij Flis, okr. šol. nadzornik Levec, ravnatelj Hubad, veliko število duhovnikov, profesorjev in učiteljev z učenci, kat. družba in slov. kršč. soc. zveza z zastavama.

K vojaškim vajam na Kranjskem odpotuje iz Gradca bataljon pešpolka št. 27 dne 30. t. m., 7. pešpolk dne 31. in bosanski polk dne 1. avgusta.

Veliko apnenico po najnovejšem sistemu bode, kakor se nam poroča, zgradil

velikolaški župan gospod Matija Hočevar pri ondni železniški postaji. Načrt je izdelal g. Simon Treo v Ljubljani.

V Ribnici nameravajo domačini zgraditi veliko opekarno. Troški so proračunjeni na 40.000 kron.

Ljubljanske novice Vajenčevo maščevanje. Mato Erdeljač, krojaški vajenec pri J. Miklavcu na Starem trgu, je pred kratkim vlomil v prodajalnico svojega gospodarja v predalo in ukradel 10 K. Sedaj je Erdeljaca zopet imel Miklavc pri sebi, a v vajenčevi duši se je kljub temu kahal neprestan srd proti gospodarju. Vajenec ni mogel pozabiti, da ga je gospodar ovalil radi tatvine. Včeraj zvečer okoli pol 7. ure poslal ga je mojster v drvarnico, da bi drva nasekal, zlobni vajenec pa je ondi naložil v nek zaboj papirja in trsek ter zaboj zažgal, potem pa odšel v delavnico. Gospodinja je začutila, da je iz drvarnice prihajal čuden duh, ter je poslala dekle tja pogledat. Dekla je takoj videla goreče stvari v zaboju ter je poklicala ljudi, da so pogasili. Dečka-požigalca je policaj odpeljal v varno zavetje deželnemu sodišču ter je ondi deček pripoznal, da se je hotel mojstru maščevati, a je mislil, da bo ogenj nastal pozno po noči. — Tri kile slanine je ukradel predrzen tat v šolskem drevoredu Ivanu Sirku. Pograbil je slanino raz tržne lope in se zgubil med množico. — Umrli je soproga kleparskega mojstra gospoda Lenčka. — Okradeni občinski svetnik. Občinskemu svetniku Terdini je pokradla pri njem uslužbena Ljudmila Potuček nekaj denarja in obleke. Tudi na drugih svojih službenih mestih je mnogo pokradla. Na Rimski cesti je ukradla Ivani Štrekelj čevlje, Rezi Tratar pa večjo svoto denarja, katerega ji je pa vrnila. Včeraj je bila Ljudmila aretovana. — Podrl je včeraj s tovornim vozom Iv. Lapajne na Gruberjevi cesti osemletno Cecilijo susteršič. Deklica je nekoliko poškodovana. — Promenačni koncert bode danes ob 6. uri v Zvezdi.

Slovenci na Kitajsko. Na avstrijskih vojnih ladjah so se odpeljali na Kitajsko naslednji Slovenci: korvetni zdravnik dr. Andrej Korenčan, pomorski poročnik Zajec, praporščak Junowicz in kadet Noč.

Shod pri št. Juriju v Slovenskih goricah, na katerem je poročal poslanec dr. L. Gregorec, je izrazil ogorčenje nad imenovanjem dr. Rieglerja višjim drž. pravnikom v Gradcu, ker je dr. Riegler slovenščine popolnoma nezmožen in ker je justični minister slovenskim poslancem obljubil upoštevati upravičene zahteve Slovencev. Shod je poslancu Gregorecu izrazil zaupanje.

Mestna ljudska kopelj. Od 15. do 21. julija oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 1397 kopel in sicer za moške 1070 (780 pršnih, 290 kadnih) za ženske 417 (210 pršnih in 207 kadnih).

Matura na celjski gimnaziji se je včeraj končala. Izpit je napravilo vseh 21 abiturijentov. Trije abiturijenti so maturo napravili z odliko.

Nemška slavnost v Ptuj. Nemci v Ptuj delajo z vsemi silami, da bi slavnosti otvoritve novega gimnazijskega poslopja, ki bode 18. septembra, utisnili nemški značaj. Dela se na to, da bi tedaj, ko bodo navzoči cesarski namestnik, dež. glavar ter drugi dostojanstveniki, izročil se tudi nemški »Studentenheim« svojemu namenu. Tudi takozvani ptujski »Perk Museum« bode dobil takrat nove prostore. Na čelu nemške agitacije stoji župan Ornig.

Štajerski socialni demokratje so imeli te dni v Gradcu deželno konferenco. Udeležba je bila znatno manjša, nego preteklo leto. Na shodu je bilo 67 delegatov. Shodov je štajerska socialna demokracija priredila tekom leta 1663! Dohodkov je baje stranka imela na Štajarskem 21.090 K 49 h in izdatkov 18.384 K 9 h. »Arbeiterwille« se tiska v 7500 izvodih in bode z novim letom izhajal kot dnevnik. V odboru sedi tudi neki Novak iz Gratweina, ki je hotel vevško delavstvo vjeti v socialno-demokratsko mrežo.

Podražen trboveljski premog. Trboveljska premogarska družba je danes naznanila, da tudi ona podraži premog. Družba pravi, da mora to storiti »vsled koncesij, ki jih je morala dati delavcem«. Trboveljska

premogarska družba torej hoče posnemati češke premogokope, ki so že naznanili, da iz istih vzrokov s 1. avg. podraže premog, da si pograbil delničarji v preteklem letu po 15 oziroma 11 odstotno dividendo. Vlada bi morala govoriti odločno besedo, a grozi samo, da se za državne potrebe ne bode več rabil domač premog, pač pa ameriški!

Srebrno poroko sta praznovala v Mariborju g. Friderik Klobučar, oficijal drž. železnice v Trstu, in njegova gospa soproga.

Utonil je na Savi pri Hrastniku delavec v premogokopu Jož. Dergan, doma iz Aržiš.

V Nanošci utonil je blizu Hrenovic 25letni Anton Milavec iz Šmihela.

Zdravje v Ljubljani od 15. do 21. julija. Novorojencev 18, umrlih 29; med njimi za jetiko 6, vnetjem sopilnih organov 1, za različnimi boleznimi 22; med njimi tujcev 11, iz zavodov 14; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 1, vrtico 1, ušenom 1.

Kmetijska družba za Trst in okolico vabi na občni zbor, ki bode v nedeljo 29. t. m. ob 9. uri dop. v prostorih »Slovanke« čitalnice.

Morski volk. Iz Voloskega se poroča, da je te dni za brodovjem priplaval v reški zaliv mnogo morskih volkov. V ponedeljek je neki delavec plaval daleč v morje. Nenadoma je zakričal in utonil. Prihiti so ljudje z barko, a našli nesrečnega, kateremu je morska pošast odgrizla obe nogi do kolena. Delavec je umrl vsled izkrvavenja.

Razpisane učiteljske službe. Na enorazrednici v Dobovcu je izpraznjeno mesto učitelja vodje s zistemizovano plačo, 60 kron funkcijske doklade in 200 kron stanarine. Jednako mesto je izpraznjeno na enorazrednici v Velikem Trnju. Prošnje za ti dve mesti je vložiti do 15. avg. pri okr. šolskem svetu v Krškem. — Dalje je razpisana služba učitelja vodje na enorazrednici v Kolovratu, za katero je vložiti prošnje do 15. avg., in učiteljska služba na štirirazrednici v Zagorju do 20. avg. Prošnje za ti dve mesti je doposlati okr. šol. svetu v Litiji.

Hrvatska drama. Za prihodnjo sezono hrvatskega gledališča v Zagrebu je pripravljenih 14 novitet.

Zopet umor v Zagrebu. Včeraj je naznanila zagrebški policiji delavčeva žena Josipina Salmič, da leži delavčeva žena Terzija Tušek v svojem stanovanju na Potoku mrtva. Došla komisija se je pričela o istinitosti te vesti ter je konstatirala, da je Tuškovo do smrti pretepel delavec Ištakovič, kateremu ni takoj dala spravljenih 32 K. Ištakovič je pobegnil.

* * *

Boj proti Kitajcem v Berlinu. V Berlinu študira nekaj Kitajcev. Včeraj so nemški visokošolci napadli na ulici kitajske dijake ter jih pretepli. Policija je mirila, a nemški dijaki so policiji to tako zamerali, da so pričeli klofutati tudi policaje.

Praktična iznajdba. Neki bistroumni Francoz je iznašel tak bicikelj, ki se v petih minutah lahko vzame narazen in spravi v kovček, ki je 24 palcev dolg in 16 širok.

André ponesrečil v Kanadi? Novojorska »Sun« poroča, da so Indijanci v Kanadi to spomlad našli ostanke nekega balona in dveh moških trupel. Tretji mož je bil še živ, a jako oslabil. Prosil je Indijance, naj storé konec njegovemu trpljenju. Uradniki Hudson-kompanije trdijo, da je to Andréjev balon. Če ni to ameriška rasa?

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 26. julija. Dr. Körber je zadnje dni vsprejel tudi grofa Stürgkha in dr. pl. Bärnreitherja.

Dunaj, 26. julija. Iz Krakova se poroča češkim listom, da so konservativni poljski poslanci sklenili stopiti zopet v tesnejšo zvezo s češkimi poslanci in češkim veleposelstvom.

Dunaj, 26. julija. Švedski kralj je dr. Jagiću podelil višji red.

Gradeo, 26. julija. Meseca septembra se bode vršil v Gradeu strankarski shod nemške socialne demokracije.

Gratvein, 26. julija. Po noči je izbruhnil v gratweinski papirnici ogenj. Graški ognjegaseci so prihiti na lice mesta.

Praga, 26. julija. Glasilo profesorja Masaryka »Čas«, piše ostro proti vstopu Mladočehov v staro desnico, češ da bodo morali vstopiti vanjo z zamašenimi usti. Dr. Engel se je izjavil, da do septembra ne bo v notranji politiki posebnih dogodkov, ker vlada želi, da bi cesarjeve 70letnice ne kalili politični viharji.

Praga, 26. julija. V Wolfovem volilnem okraju bode pričela izhajati sredi avgusta »Veteranen Zeitung«.

Budimpešta, 26. julija. Srbski kralj Aleksander je na mejo poslal dva častnika naznaniti Milanu, da ga ni treba čez mejo. Metropolit Inocencij je baje dovolil zaroko, češ, da ni ovire v nobenem oziru. Vojaštvo pa ni zadovoljno s kraljevo zaroko.

Belgrad, 26. julija. Ogorčenje vzbuja pisava nemških dunajskih listov, ki prihaja od tod, ker se ni posrečilo spraviti v Srbijo nemške princezinje. Od vseh strani prihajajo deputacije čestitat kralju.

Belgrad, 26. julija. Mnogo Milanovih pristašev se je podalo k Milanu na Dunaj. Čuje se, da odstopi tudi dunajski srbski poslanik polkovnik Mihajlovič, zvest somišljenik Milanov, in da je ruski car kralju Aleksandru čestital. Poroka kralja Aleksandra z gospo Mašin se bode vršila baje že prihodnjo nedeljo ter je ta korak kralj Aleksander utemeljil z izrekom: »Ne maram, da bi se moj otrok rodil zunaj mojega doma«. Milanu je ukazal Aleksander, da ne sme na srbsko zemljo ter da se mu bo povratek siloma zabranil. Poveljnik beligradskega vojaštva je izjavil, da tega ne more storiti, ter je podal demisijo. Kralj Aleksander je poklical častnike v konak ter jih opozoril na prisego ter protestoval proti govoricam, da ni pri zdravi pameti.

Belgrad, 26. julija. Hišo svoje neveste je kralj dal zastražiti, ker se boji od nasprotnikov atentata na nevesto. Pred vratni Mašine hiše stoji tudi častna straža.

London, 26. julija. »Daily News« javljajo iz Laurence Marqueza 24. t. m., da je angleška patrolja ubila poveljnika Burov v Koomatiportu, Lombarda, na meji dežele Swazi. Listi poročajo dalje, da so Angleži 23. t. m. napadli bursko pozicijo ob reki Selont in jo zasedli po vročem boju. Angleži so izgubili 4 ubite in 19 ranjenih. Burske izgube so velike (?).

Vojska na Kitajskem.

O položaju v Pekinu imamo danes dvoje nasprotujočih si poročil. V prvem se trdi, da so bili zunanji poslaniki 23. t. m. na dosedaj nepojasnjen način rešeni iz nevarnosti in da jih morda v kratkem posebno cesarjevo spremstvo odvede v Tientsin, dokler se ne zboljša položaj v Pekinu; drugi poročevalec pa trdi, da je umorjeno skoro vse poslaniško osebje, ostali se pa nahajajo v brezupnem položaju. Obe ti vesti prihajata iz kitajskih virov in je jedna izmed njiju gotovo do cela zlagana.

Po izjavi podkralja Li-Hung-Čanga, ki je izrekel mej drugim nekaj skrajno dvomljivih in kitajsko zvutih mislij, pa smemo skoro sklepati, da je iz Pekina ubegli tolmač govoril resnico. Dočim je namreč Li-Hung-Čang še pred nedavnim zatrjeval, da žive vsi poslaniki, je sedaj, ko se je približal Pekinu, že sam jel dvomiti nad istinitostjo lastne izjave.

V Tientsinu vlada sedaj popoln mir, ker se je Rusom in Japoncem posrečilo ugrabiti Kitajcem večinoma vse topove in razgnati sovražno moč. Dani so torej sedaj vsi pogoji za odhod v Pekin, le moči je premalo v mednarodni armadi.

London, 26. julija. Guverner Šantunga je izdelal sledeči operacijski načrt: Cesarju na pomoč došle čete, ki se bližajo Pekinu, ne smejo prej napasti Tuana in njegovih pomočnikov, dokler podkralji

ne pojasne položaja, kajti v slučaju, da so res umorjeni poslaniki in bodo tuje čete hotele razdehati mesto, se morajo generali združiti s Tuanom in bokserji in se upreti tujcem. Le v nasprotnem slučaju in ako Evropa ne računa na delitev Kitaja, smejo kitajski vojaki napasti bokserje.

Rim, 26. julija. »Tribuna« objavlja izjavo tajnika pri kineskem poslanstvu v Parizu, da je dobil zanesljivo obvestilo, glasom katerega so poslaniki v Pekinu od 23. t. m. iz nevarnosti in je v ponedeljek pričakovati direktnih poročil.

Petrograd, 25. julija. Okola Tientsina so se pojavile zopet kitajske čete, a so jih odpodili Kozaki in Japoci.

London, 26. julija. (C. B.) »Daily News« poročajo iz Pekina, da je te dni ušel iz Pekina kitajski tolmač pri angleškem poslanstvu ter povedal, da je bila pri njegovem odhodu ubita velika večina poslaniškega osebja, položaj ostalih pa obupen.

London, 26. julija. Iz Tientsina poročajo 19. t. m.: Sodi se, da se mejnarodne čete prej napotijo proti Pekinu, kakor je bilo prvotno določeno, morda že (!) koncem tega meseca. Pred dohodom generala Gaselee, ki dojde v par dneh, se v tem oziru ne more nič ukreniti. Sem došli Kitajci pripovedujejo, da kitajske čete pobijajo bokserje, kjerkoli jih dobe, in izjavljajo, da so jih bokserji vodili v boj. Neki inteligent (!) Kitajec je izjavil, da se razmere v kratkem spremenijo, ko dobita princ Čing in general Ganglu potrebni vpliv, da prepričata merodajne kroge v Pekinu o potrebi pogajanja.

London, 26. julija. »Times« poročajo iz Shanghaija 23. t. m.: Li-Hung-Čang je izjavil, da ne prevzame vloge posredovalca, ako je stranka Mandžurov kriva umora poslanikov. Tšungli-Yamen namerava prositi cesarja, naj preskrbi poslanikom hrane ter jih s spremstvom odvede v Tientsin. Boji v Pekinu so končani (?) Podkralj je dalje izjavil, da kitajske finančne razmere ne dopuščajo da bi vlada plačala kako odškodnino, odstopa zemlje pa ljudstvo ne dovoli. On upa, da se velesile zadovolje z zagotovilom, da se preosnuje uprava in odstavijo za sedanjo krizo odgovorni uradniki (!)

London, 26. julija. Prišla so poročila, da je princ Tuan svojo ulogo doigral in da je prišel na krmilo princ Čing. V berlinskih krogih je mnogo ogorčenja, da se je Mac Kinley izjavil posredovati med Kino in vlastmi.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prev. I. B.—č.

(Dalje.)

To razkači dona Rodrigo in ga še bolj razjezi. Toliko, njegovemu naklepu tako ugodnih okolščin, mu je podkurilo strast, prav za prav mešanico častilakomnosti, jeze in gnusne trme, iz katerih je bila sestavljena njegova strast. Renzo je odsoten, ubegel, pregan, da je dovoljeno, katerokoli škodo mu storiti, Lucia je takorekoč upornikova nevesta. Jediní človek na svetu, ki bi se lahko zanj potegnil in povzdignil glas, da bi ga slišali daleč in visoke glave, ta presneti kapucinec, bode morda kmalu postal neškodljiv.

Sedaj pa nova zapreka namah podere vse, kar je dosedaj s težavami dozidal. Samostan v Monzi je bil pretrda kost za zobe dona Rodrigo, četudi bi ne bila v njem ona kneginja. Naj še tako s svojo domišljijo hodi okrog tega zavetišča, ne more se utihotapiti ne s silo ne z zvijačo. Že hoče opustiti svoj naklep in skoro sklene, po ovinkih iti v Milan, da mi mu ne bilo treba skozi Monzo, v Milanu pa se zagnati v hrupne veselice in si pregnati z veseljem to mučno misel. A, a, a, prijatelji! Le počasi! Mesto zabave bode našel v njih družbi nove neprijetnosti. Attilio je seveda gotovo že trobil na veliki rog, naj nekaj pričakujejo. Povsod

ga bodo povpraševali po hribovki, in on bode moral odgovarjati. Poskusil je vse, a kaj je dosegel? Lotil se je stvari, ki ni posebno častna; pa saj je nemogoče vedno brzdati svojo trmo. Sedaj mora to dovršiti; a kako? Od kmetavzarja in kapucina se vendar ne bode dal ugnati! Uj! Sreča mu je slučajno nenadoma spravila s poti jednega, prijatelj pa družega; on se za to še zmenil ni, sedaj pa ne zna izkoristiti svojega ugodnega položaja in opusti svojo namero! Don Rodrigo bi se ne smel pokazati mej poštene ljudi, ali pa bi moral vedno držati za meč. Kako naj bi se naposled vrnil nazaj v vas, kjer je pustil večer spomin na svojo strastno pohotnost in kjer bi mu vsakdo na čelu bral, da se mu je izjalovila nakana! Ljudje bi ga še bolj črtili njegova slava bi otemnela. Vsak potepuh bi si mej laskanjem lahko mislil: „Ali si jo požrl? Prav ti je!“ — Cesta krivice, pravi naš vir, je široka, a ne lagodna. Nasuta je s kamenjem in polna jam. Dolgočasna je in težavna, čeprav drži navzdol.

Don Rodrigo neče odnehati, ne more naprej, ne more nazaj, ne more obstati. Domisli se v pravem času dobrega sredstva in sklence prositi pomoči človeka, čegar roke so dalj segale nego drugih oči, človeka prav za prav vruga, katerega so vsodbujale težave k delu. Toda to je imelo svoje zopernosti in nevarnosti, tem bolj, ker se niso dale naprej preračunati. Nihče bi ne mogel vedeti, kako daleč bi zašel, če bi se začel ukvarjati s človekom, ki je bil mogočen pomagač, a slab in neukreten vodnik.

V teh mislih omahuje don Rodrigo par dnij sem in tja. V tem pride od stričnika pisanje, da je vse dobro napeljeno. Precej za bliskom udari strela. Nekega jutra se namreč raznese govorica, da je oče Cristoforo izginil iz samostana v Pescarenico. Ta ugodni uspeh in pismo Attiliovo ga ohrabri, četudi mu ob enem preti z zasmehovanjem. Don Rodrigo se odloči za opasni poskus. Še bolj ga podkuri novica, da se je Agnese vrnila domov. Jedna zapreka menj za Lucio! Govorimo tedaj o teh dveh dogodkih, najpreje o zadnjem.

Ubogi ženski se jedva nekoliko umirite v svojem zavetju, ko se raznese po Monzi in tudi v samostanu novica o uporu v Milanu. Druga za drugo prihajajo novice, ki vedno rastejo in se neprenehoma menjajo. Ključarica je bila na pol na ulici, napol v samostanu, nabrala je vse novice in jih pripovedovala naprej. „Dva, šest, osem, štiri, sedem so jih zaprli; obesijo jih nekoliko pred pekarijo pri Krevljah, druge pa na oglu ulice, ki drži proti oskrbnikovi hiši... Aj, aj, čujte! Jeden je ušel, ki je iz Lecco. Imena ne vem; pové mi ga kdo. Mogoče ga poznate.“

Radi te novice se razburite ženski, ker je Renzo baš isti dan prišel v Milan; posebno Lucia je v skrbeh. Ko pride ključarica nazaj, pove to-le: „Prav iz vaše vasi je oni, ki je utekel vislicam. Svilotkalec, ki se piše Tramaglino. Ali ga poznate?“

Lucia baš robi neko obleko; delo ji pade iz rok, obledi in spreminja barve, da bi jo ključarica opazila, če bi stala bližje nje. A stala je z Agnezo na pragu, tudi ta se prestraši, a menj, ker se vzdržuje; odgovori ji malomarno, da ga seveda pozna,

ker je vas majhna, da pa ne veruje, da bi on kaj hudega doprinesel, ker je miren človek. Potem vpraša, ali je res in kam je zbežal.

„Ubežal, vsi pravijo. Kam ne vem. Mogoče ga še zasačijo, mogoče je že varen. Če jim pa pride v kremplje, pa mirni mladenci...“

(Dalje sledi.)

Umrli so:

25. julija. Marjeta Lenček. kleparja žena, 46 let. Sv. Petra cesta 21, jetika.

V bolnišnici:

29. julija. Fran Glavina, brivec, 27 let, jetika. — Ivan Soklič, dinar, 38 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v Celziju	Vetrosti	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
25. 9. zvečer	737,9	21,6	brezv.	jasno	
26. 7. jutro	738,7	16,8	sl. svzh.	jasno	0,0
26. 2. popol.	736,7	29,9	sl. jug		

Srednja večerajšnja temperatura 21,6°, normale 19,9°.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani,

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža laka in kleja

priporoča

pleskarjem, stavbenim in pohištvenim mizarjem, loščarjem, slikarjem napisov in sobnim slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd.

Akvarelne barve, vlažne in suhe. Anilin-barve.

Pronto. prašnato in tekoče bronze tinkturo.

Brunolin, za nasičenje in barvanje v naravni lesni barvi izdelanega pohištva.

Carbolineum, le najboljše kakovosti.

Čopiče za zidarje, po poljubni ceni.

Čopiče za pleskarje, loščarje, cerkvene, napisne sobne in slikarje-umetnike ter mizarje.

Črnilo, pisalno in odtiskalno.

Düsseldorfske oljate barve za umetnike v pušicah

Emajlne barve.

Fasadne barve. apnenate, tudi hišne pročelne barve iz savinjske doline, neprekosljive glede trpežnosti.

Firneže in olja za slikarje-umetnike.

Kemične barve.

Klej, steklarski ali za okna.

Kredo, gorsko, bolonjsko, temeljno, svetlikasto in kredo za pisavo.

Lake za vozove, kočije, pristne angleške (Wm. Harlandt & sin, London), vzile podraženju po prejšnji nizki ceni.

Lake, uporabne za vsakovrstne domače in obrtne namene.

Laneno olje, le kranjsko.

Laneno oljnat firnež, prirejen le iz kranjskega lanenega olja.

Leštilo ali lazurne barve.

Leštilni odtiskalni papir.

Maščobno svetlo voščilo „Fernolend“, najboljše svetovno voščilo za čevlje.

Mavec, alabasterski in stukatur. (za modele in stavbe).

Oljate barve v vseh bojah, tudi v 1., 2. in 3. kg. imajočih patentovanih pušicah za razpečevalce.

Orehovo luženje, s katerim se luži les po mrzlem načinu.

Paleta, lesene in porcelanaste.

Slikarsko platno.

Sušilni prašek (siccativ), najboljše sušilo oljnatih barv.

Šmirgljevi prašek za kamnoseke.

Vzorci (patrone) za slikarje.

Zemeljske barve.

Posebnosti za namazanje tal v sobah, dvoranah itd.:

Jantarjeva talna glazura, hipna talna glazura, štedilno talno voščilo, sijajno talno voščilo, sijajni talni vosek, oščetni vosek.

Prodaja na debelo in drobno.

— Ceniki zastoj. — 320 18

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja med boleznijo in ob pogrebu predragega nam čast. gospoda

Roka Merčun

kateheta ljubljanskih ljudskih šol

za darovane vence in obilno spremstvo k zadnjemu počitku izrekajo prečast. duhovščini, gg. učiteljem in učiteljicam s solsko mladino, sestram usmiljenkam in vsem drugim, ki so zadnjo čast skazali rajnemu, najtoplejšo zahvalo

žalujoči ostali.

V Ljubljani, dne 26. julija 1900.

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na Dunaji)

je najcenejše in najpripravnije sredstvo za domačo porabo pri leščenju parketnih lužnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobi se pri trdkri **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 8 11—3

Proda se

popolnoma nov oltar

za jako nizko ceno.

Več se izve pri sl. župnijskem uradu v Vojniku pri Celji. 662 (3—3)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Dr. Julij Schuster

se je vrnil s potovanja. 674 1-1

Zavod za slikanje na steklu

Ed. Stuhl Gradec, Ungergasse 3

izdeluje slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Gosp. **Edvard Stuhl**, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal za tukajšnje farno cerkev sv. Križa v Poličanah dvoje okenj, po 4,5 m visoka in 1,5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V oknih so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obema oknoma 360 gld. Pridite in glejte! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti onim gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago.

Župni urad Poličane ob južni železnici, dne 29. marca 1899.

Jan. Lenart, duh. svetnik, župnik.

Gosp. **Edvard Stuhl**, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvoje okenj s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z različnimi drugimi slikarji ozaljšane. Vse je izvršil jako umetniško in v popolno zadovoljnost. Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika toplo priporočim vsem cerkvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna.

Farni urad Lučine na Kranjskem, dne 19. oktobra 1899.

Anton Dolinar, župnik.

Tacih priznanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj.

Vljudno se priporočam

471 20—10

Ed. Stuhl.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 90 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, L. Herrengasse 12.

Dunajska borza.

Dne 26. julija.	
Skupni državni dolg v notah	97-45
Skupni državni dolg v srebru	97-25
Avstrijska zlata renta 4%	115-60
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97-40
Ogerska zlata renta 4%	115-20
Ogerska kronska renta 4%, 200	90-99
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1701 —
Kreditne delnice, 160 gld.	666-50
London vista	242-75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-55

Dne 25. julija.	
20 mark	23-70
20 frankov (napoleonidor)	19-33
Italijanski bankovci	90-55
C. kr. cekini	11-38
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-50
Tisne srečke 4%, 100 gld.	139—
Dunavske vravnave srečke 5%	251—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20
Priporočne obveznice državne železnice	405—
južne železnice 3%	319—
južne železnice 5%	119-25
dolenjskih železnic 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	384—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	340—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-50
Ogerskega	5 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-60
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50

Salmove srečke, 40 gld.	173—
St. Genois srečke, 40 gld.	183—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	—
Ljubljanske srečke	47-50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	276-50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6139—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	760 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109-50
Splošna avstrijska stavbinska družba	149 —
Montanska družba avstr. plan.	450—
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	425—
Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tveganje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.